

Med henblik på at sikre fleksibiliteten bør det ifølge udvalget inden for de skitserede rammer overlades til statsadvokaten i de konkrete tilfælde at træffe nærmere bestemmelse om, hvorledes undersøgelsen/efterforskningen mest hensigtsmæssigt gennemføres. Undersøgelsen/efterforskningen foretages i alle tilfælde for statsadvokaten og på dennes ansvar. Selve afgørelsen i sagerne træffes af statsadvokaten.

Som nævnt kan to udvalgsmedlemmer primært anbefale en statsadvokatmodel med tilknyttet kontrolorgan. Uanset den noget tungere sagsgang finder disse medlemmer, at den dialog mellem statsadvokaten og kontrolorganet, der er forudsat i modellen, vil give offentligheden, repræsenteret ved organets medlemmer, et indseende med og en indflydelse på behandlingen af klager over politiet, som må anses for at være af væsentlig betydning i et demokratisk samfund.

Såfremt »statsadvokatmodellen« ikke kan vinde tilslutning, fordi der ønskes et lægt element inddraget i behandlingen af klagesager, kan yderligere fem udvalgsmedlemmer – omend de foretrækker »statsadvokatmodellen« – gå ind for en gennemførelse af »kontrolorganmodellen«. Disse medlemmer bemærker, at det taler til fordel for »kontrolorganmodellen«, at der er et lægt element, men de ønsker dog samtidig at understrege, at »kontrolorganmodellen« fører til tunge sagsgange, ligesom den er økonomisk mindre fordelagtig end »statsadvokatmodellen«.

Fire af de syv udvalgsmedlemmer, der primært eller sekundært anbefaler »kontrolorganmodellen«, finder, at kontrolorganerne i givet fald udover en advokat skal bestå af to medlemmer, der udpeges efter indstilling fra vedkommende amtsråd m.v., uden at de behøver være medlemmer af disse, jf. herved betænkningens kapitel 14, afsnit 2, in fine.

Ingen udvalgsmedlemmer kan anbefale en gennemførelse af modellen med »særlige efterforskningsorganer«.

Udvalget har herved navnlig lagt vægt på de principielle betænkeligheder, der knytter sig til dommerens rolle i efterforskningsorganerne. Det vil ikke være i overensstemmelse med dansk retstradition at lade en dommer lede eller deltage i den politimæssige efterforskning, og dommers deltagelse i organernes arbejde vil kunne give anledning til lignende retspolitiske betænkeligheder, som man har set i relation til undersøgelsesretterne.

Udvalget finder også anledning til at fremhæve, at ordningen med særlige efterforskningsorganer som beskrevet i betænkningens kapitel 16, afsnit 4, er mindre egnet til at behandle adfærdsklager.

3.4. Lokalnævnenes fremtidige sammensætning og arbejdsopgaver

3.4.1. Indledning

Det er i kommissoriet anført, at udvalget skal fremkomme med forslag om lokalnævnenes fremtidige sammensætning og arbejdsopgaver, idet det forudsættes, at lokalnævnene opretholdes, således at nævnene fortsat kan varetage deres opgaver i relation til kontakten og samarbejdet mellem politiet og den lokale befolkning.

Udvalget har på den baggrund ikke nærmere drøftet, om lokalnævnene bør bevares. Flere af udvalgets medlemmer har dog givet udtryk for, at de finder det tvivlsomt, om der er behov for at bevare lokalnævnene som samarbejdsorgan, idet der i forvejen finder et meget nært samarbejde sted mellem kommunerne og politiet.

Med hensyn til lokalnævnets sammensætning og dets nuværende arbejdsopgaver som samarbejdsorgan henvises til afsnit 2.2.1 og 2.2.2 ovenfor samt til betænkning 1278/1994, side 217 ff.

Bestemmelserne i retsplejeloven om lokalnævnenes funktion som samarbejdsorgan blev indsat i loven sammen med de øvrige bestemmelser om lokalnævnenes virksomhed i 1973 og er ikke blevet ændret siden.

3.4.2. Lokalnævnenes fremtidige opgaver

De nuværende regler i retsplejelovens § 115 a, stk. 1-5, om lokalnævnenes funktion som samarbejdsorgan har ikke givet anledning til kritik og kan efter udvalgets opfattelse opretholdes i uændret form.

Selv om lokalnævnenes virksomhed fremover begrænses til alene at vedrøre de opgaver, som beskrives i retsplejelovens § 115 a, stk. 1-5, kan lokalnævnet dog efter udvalgets opfattelse ikke være helt afskåret fra at diskutere sager, som har givet anledning til klager over politiet. En diskussion deraf kan f.eks. ske med henblik på afklaring af generelle forhold, eller fordi sagen har optaget lokalsamfundet. Det vil også være naturligt, at politimesteren som en del af sin information til nævnet om spørgsmål af almindelig karakter giver oplysninger om mere betydningsfulde klagesager. Nævnet vil imidlertid ikke have nogen indflydelse på behandlingen af de konkrete klagesager.

3.4.3. Lokalnævnenes fremtidige sammensætning

Udvalget anfører, at det ikke længere vil være aktuelt at stille krav om, at et medlem skal være udpeget af Advokatrådet, idet dette medlem hidtil kun